

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . . 40 Leu
Egy hóra . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyílttér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

Egy csunya ferdítés

a valóság tükrében.

A „Neamul Nostru” nevű, a megye székhelyén megjelenő, sovinizmustól izzó lapocska február 17-i számában „Rușini Național” c. vezető cikkében, melyet egy félrevezetett ember, Ioan N. Tuțiu-anu cégjegyzett, megtevesztő bizonyossággal azt a valótlanosságot állítja, hogy a háromszékmezei Cernatul de Jos-i (Alsócsernáton) község református lelkipásztora a pár évvel ezelőtti eszközölt templom és torony renoválása során, amikor a torony „keresztjét” (a felületes ember nem tudja, hogy a ref. tornyon nincs kereszt) javíttatta, a felbontott keresztben egy burát talált, a mi-ben pergament tekercsen az volt megörökítve, hogy a most református templom a gör. keletiek építése volt 1467-ben. Sőt odáig megy állításai igazolásában, hogy megkockáztatja azt is, hogy a felbontás alkalmával jelen volt a község jegyzője, Nicolae Baiaa Crăciun és a község akkori primárja, David Timoru is. Természetesen megállapítja azt is, hogy a pergament eltűnt a lelkipásztor kezei közül s aggodalmasan felsóhajt a hatóságok lehetetlentürelmességén. Hatósági beavatkozást, sürgős számonkérést s egyebeket sürget, hogy a kisemmizett orthodoxok az őket megillető templomhoz hozzá jussanak.

Ha szörványos eset volna, szót sem érdemelne, de naponként jelennek meg ilyen s ehhez hasonló mérgezések és igyekeznek a közvéleményt félre vezetni. Szükségesnek látszik eléállítani egy pár dokumentumot az igazság megismerésére.

Cernatul de Jos-ban (Alsócsernátonban) már 1332-ben van egyház s ez véletlenül nem orthodox, mert a pápai dézma regestrum 646. lapján Péter pap van megemlítve, ki pápai dézmakép 5 lat ezüstöt fizet. Ugyanott az 1335 év rovatában 740. oldalon Pál plebánus 32 régi banalist fizet s mindkét bejegyzésnél, mint a kézdi archidiaconátusba beosztott plebánia szerepel. 1567-i regestrumban 68 kapuval szerepel s tudva van az is, hogy 1546-ban plebánusa Demeter. Tehát hire-hamva sincs, hogy orthodox ecclesia lett volna, sőt nyilvánvalóan bizonyos, hogy a református előtt római katolikus magyar plebánia Alsócsernáton.

A reformáció korában már 1588-ban említve van Máté predikátor, 1608-ban Márton predikátor, 1610-ben Patakfalvi György s utána még 22 lelkipásztor van felsorolva, kik az egyház élén állottak az idők folyamán máig. 1587-ben iskolája van, mert István deák már nyilván van tartva, Molnár Benedek 1604-ben s utána 25 a legújabb időkig. Ezek az egyház birtokában levő „Protoculum” okban s más ismert okmányokban megtalálhatók.

1671-ben Damokos Péter engedélyt ad, hogy területéről torony építésre követ vágjon a református ecclesia.

1603, 1615, 1616, 1628, 1630, 1672, 1673, 1661, 1662, 1666. évekről feljegyzés van a ref. egyháznak adományozott földekről. (Protoc. 13. p.)

1700-ból pontosan fel vannak sorolva az ecclesia családjai névszerint (Protoc. I. 4. 235—240 pag.) A 1. oldalon az ecclesia urvacsoara osztó s egyéb felszerelése. 1702-ben templomot renovál a ref. egyház.

1722-ben a rendelkezésre álló adatok szerint torony építtetik kőből, melynek harangháza fából készül. Ehelyett tiszta kőből épít az ecclesia 1762-ben új tornyot mázas cseréppel fődve, magassága 28 ö.

1799-ben templomot renovál, az 1802-i földrengés megrongál templomot, tornyot.

1830-i nagy égéskor a torony megég, úgy, hogy a harangok is leolvadnak. Az új torony felépítése s a templom renoválása 1845-ben végződik be, 45 méter magas a torony.

A legújabb nagyobb renoválás 1900-ban történt úgy a templomon, mint a tornyon.

1930-ban a tornyon csupán egy pár vihar által levetett cserép pótolta, a templom cserepeit átforgatják s kívül belül lemeszeltetett.

Tehát ez a pár adat is azt igazolja, hogy a Cernatul de Jos-i (alsócsernátoni) ecclesiának a gör. keleti ecclesiával semmi köze sem volt. 1332-től 1588-ig róm. kath., attól kezdve protestáns, illetve református.

1837-ben a ref. temetőből adatik hely a róm. kath. templom felépítésére. A gör. kel. egyház 1870 körül alakul meg a nemesi udvarokba beszivárgott román cselédségből. A románokra az első adat 1708-ból van (I. Protoc. 240 pag.), mikor is szó szerint ez jegyeztetik fel: „Isten ítéletéből, az nagy pestis elborita földünket, gyászba borítá lakásunkat és itt az alsócsernátoni ecclesiában, az kiket számba vettem valahokon, cigányokon kívül, ecclesiante 320-an haltanak meg.”

Maga a templom protestáns jellegű, szentély stb. nek hire-hamva sincs, ami akár kath. eredetét bizonyítaná.

A torony 1830-ban földig leégett. Feljegyzéseink szerint a mai torony az 5-ik az ecclesia életében.

A legutóbbi kis meszelés sem külső, sem belső változtatást nem hozott létre, se a templomon, sem a tornyon. Tehát az a felületes állítás, miszerint a mostani lelkész a torony gömbjében, a hogy a cikkíró keresztnek nevezi, pergamentet talált, nem igaz, mert nem talált semmit. Ugy áll a gömb, ahogy 1845-ben oda tétetett, viszont a tanúnak felho-

zott Timár Dávid primár, ki ma a gör. kel. egyház curatora, tanuk előtt kijelentette „hogy a jelzett állítás égbekiáltó valótlanosság. O ilyen esetről jelen nem volt, sem a jegyző. De mit is keresett volna ő és Craicun jegyző a ref. egyház renoválásánál? Az a ref. egyház dolga s annak vannak hivei, hogy náluk nélkül elintézzék dolgaikat. Aki ilyen hazugságot mer állítani: a vallás háboruk sötét mérgét pökdösi széjjel!”

Az egyszerű ember spontán megnyilatkozása itélet a cikkíró megállapításaira. Aki a mult utvesztőiben bolyong, legyen prudentiája dokumentumok keresésére s ha állít, állításait ne elképzelt dolgokkal támasza alá, hanem a valónak megfelelő dokumentumokkal. A római klasszikus Tuțiuian urnak is szól: „Sutor, ne ultra crepidam!” (—)

— A megyei Magyar Párt köréből. Az Országos Magyar Párt megyei Tagozatának Elnöki Tanácsa a f. hó 8-án br. Szentkereszty Béla elnöklete alatt megtartott üléséről az alábbi kommunikét adta ki:

Foglalkozva az általános politikai helyzettel és a parlamenti csoport működésével, szükségesnek látja a parlamenti csoport figyelmét felhívni, hogy a magyarság sérelmeit tegye állandó megbeszélés tárgyává és állandóan „intrabári” (kérdések) formájában tegye szóvá a sérelmi eseteket, mert hiányzik a sajtó nyilvánossági lehetősége a cenzura miatt. De ha a parlamentben szóvátételnek az esetenkénti sérelmek, az esetben a cenzura nem hatályos annyira, mint most. Az interpellációk pedig indokolásikkal hű képét adhatják az összes körülményeknek.

Megtárgyalta a szebeni magyar párti tagozat határozatát és teljes egészében magáévá tette s az ahhoz való csatlakozását bejelentette.

Tudomásul vette a Sft.-Gheorghe ifjusági csoport bejelentését, mely szerint mint önálló csoport tovább működni nem kíván, hanem kéri a párt kebelébe való beosztását.

Küszöböljük ki az idegen szavakat.

Nyelvünkben: a magyar nyelvben is megvannak az idegen szavak épp úgy, mint más nyelvekben, azzal a különbséggel, hogy a magyar nyelvben az idegen szó helyett megfelelő jelentőségű, az az értelmű magyar szó is van, míg ez más nyelvekben nincs meg. Mi azonban mégis az idegen szót használjuk. Miért? Mert így hallottuk először, mert így tanultuk meg; úgy szólván belénk idegződtek.

A mindennapi életben a tudományos szavakat kivéve, számtalan idegen szó van használatban, mint pld. bicikli (kerékpár) muszaj (kell), plafon (mennyezet) autó (gépkocsi), gramofon (beszélőgép) stb. Ezeket az idegen szavakat ki kell küszöbölünk nyelvünkől, mert nem elegendő az, hogy mi magyarok vagyunk, ha nyelvünk nem az. Szó sincs róla, ez nehéz feladat, de ha segítjük, ha kijavítjuk egymást, rövid idő alatt egy új, tiszta magyarnyelv fejlődhet ki, melynek szépsége a maga tisztaságában állna. Vonatkozik ez a hivatás legelsősorban az újságokra. Ne keverjenek a hírlapírók cikkeikbe idegen szavakat, hanem irjanak tiszta magyar szavakkal. Ujság olvasás közben

számtalanszor fordul elő a rezi (uralom), komplement (bók), bál (vigalom, mulatság), fess (csinos), gálánt (udvarias, finom) és egyéb idegen szók. Egy kis fáradsággal e szók mindegyike helyett a megfelelő jelentőségű magyar szót írhatnánk, de sok ember műveltségnek tekinti azt, ha idegen szókat kever a beszédébe. Pedig ez téves. Minden művelt ember beszéde a tiszta anyanyelve.

Fel a harcra tehát és igyekezzünk minél előbb megtisztítani anyanyelvünket az idegen szóktól, hogy minél előbb kifejlődhessen az új, idegen szavaktól mentes tiszta magyar nyelv.

[Innsbruck, 1935.]

Harangozó Gábor.

Pusztulunk, veszünk...

Kivonat a város egészségügyi hivatalának múlt évi statisztikai jelentéséből.

Az utolsó népszámlálási adatok alapján kiszámítva, a városnak 1934 év végén 5198 lakója volna, a kikből 1200 családfőként szerepel.

A városnak szoros értelmében vett egészségügyi viszonyát tekintve, a múlt év folyamán a helyzet elég kielégítő, — úgy szólván kedvező volt. — Nem volt dolga az egészségügyi hatóságnak semminemű nagyobb méretű járványokkal.

Annál szomorúbb helyzet bontakozik ki a népesedési statisztika adataiból. — Elég csak az utolsó 6 esztendő születési számadataiba beletekinteni, hogy levonhassuk azokból a legkedvezőtlenebb következtetést — a város létszámának következetesen fennálló apadását, illetve a születések számának csökkenését évről-évre. Az anyakönyvi adatok szerint az 1934 évben történt születések száma: 69 s ebből 4 esik a halvaszületésre — vagyis összesen 65 az élveszületettek száma — mely viszonyítva a város lakóinak létszámához, — 10,5 % ot tesz ki ugyanakkor, midőn az ország más helyén a születési arányszám 35 % — 42 % között váltakozik.

A megdöbbentően kevés születéseknek okát sokan az utóbbi évek leromlott gazdasági viszonyaiban keresik, de ez a felfogás alig állhatja meg a helyét, ha tekintetbe vesszük, hogy még aránylag a legszegényebb sorsban élőknek van a legnagyobb gyermekáldás, míg a jobb módúak legtöbb esetben megelégednek egy gyermekkel — vagy asszonyaik egyáltalán nem óhajtanak gyermeket! — Hogy az új büntető kódex alkalmazása után, mely szerint a bűnös elvetéléseket szigorúan fogják nyomozni, illetve büntetni, — fog-e valamelyes kedvező javulás mutatkozni e tekintetben, azt a jövő fogja megmutatni.

A halálozás tekintetében az utóbbi

évek folyamán alig van lényegesebb változás az elhaltak szám arányában. 1934-ben az elhaltak száma városunkban 76 volt, mely kb. 15 %-ot tesz ki a lakosság múltévi létszámához viszonyítva, mely kedvezőbb az ország más vidékeinek átlagos — 20 % halálozási arányszámánál.

Az 1 éves koron aluliak közül meghalt 10 gyermek — főleg bélihurut és tüdőhurut következtében.

Általában, mint fő és gyakoribb halálokok szerepeltek: idült szívbaj, tüdőbaj, rák és végegyengülés.

Az év folyamán történt 21 házasságkötés és 5 elválás. — A születések közül 6 volt törvénytelen.

A heveny fertőző betegségek közül előfordultak: 3 skarlát (vörheny), 8 difteria, 5 tifusz, 1 orbánc, 116 kanyaró, melyekből halálos végződésű volt: 1 tifusz, 1 orbánc. — A fertőző betegek közül 11 a kórházban lett elkülönítve — oly esetek, ahol otthon az izolálás nem volt keresztülvihető. A szociális betegségek közül nyilván volt tartva: 15 nyílt tüdőtuberculosis — 4 halálessel, 24 szifilis 3 halálessel és 6 rákos beteg, mind a hat halálos kimenettel.

A városi orvos ingyen rendelést adott 269 szegény betegnek; végzett 3 boncolást; 129 himlő elleni védőoltást s tartott 4 ismeretterjesztő előadást.

A városi orvosi hivatal kibocsátott 306 orvosi bizonyítványt; felvett 28 jegyzőkönyvet műhelyek és üzletek állapotáról és végzett 440 ellenőrző vizsgálatot az iparosoknál s 809 vizsgálatot a kereskedelmi üzelmeknél.

Az iskolák tanítási rendjét semmi zavaró körülmény sem befolyásolta s a múlt év őszén fellépő kanyarós megbetegedések miatt csak az állami óvodában lett a tanítás felfüggesztve rövid néhány napra.

Az ipari s kereskedelmi vállalatok számát illetőleg alig történt valamelyes változás. A termelés és munkaidő általában minden vonalon csökkent.

Ugyancsak ez utóbbi körülmény hatása alatt a város építkezése sem fejlődhetett s csupán kisebb méretű javításokra s a legszükségesebb átalakításokra szorítkozott az ily irányú tevékenység. — A közlekedési főbb utvonalak javítására s azoknak jókarban való fenntartására a város vezetősége — a rendelkezésre álló anyagi erőhöz mérten minden lehetőt megtett s e tekintetben feltétlenül javulásról kell beszámolni.

Sajnos, hogy a város higiénikus állapotát nagyban elősegíteni akaró részleges, szennyvíz levezető csatorna s községi melegfürdő intézet egyelőre meg nem valósítható óhajítás kell, hogy maradjon — a város vezetőségének minden ezirányú jó törekvéseinek dacára.

Dr. N. Z

Előadó-est a Kath. Otthonban.

Március 14-én (csütörtök) tartotta a Kath. Nepszövetség és Otthon a XVI. előadóestjét.

Bothár L. Vilmos vezérigazgató: „Az idő pénz” címen rendkívül szellemes és mindvégig élvezetes előadást tartott. Az egész előadásból nagy életbölcsesség, sok tapasztalat és nagy emberismeret sugárzott ki. Előadó egész lelkét belefektette ebbe a nagyszerű előadásba s hisszük, hogy bő csintelmei termékeny talajra találtak.

Szőcs Mihály gimn. igazgató: „Neveléstan görbék” cím alatt kitűnő, szatírikus csevegésben a ferli és női nevelés elválasztása mellett foglal állást. A szellemes előadás mindvégig kellemes, szórakoztató és mégis tanulságos volt. Szőcs Mihály komoly pedagógiai és nyelvészeti előadásait mindig nagy örömmel hallgatjuk.

Paál Elek ig. tanító legkedvesebb témájáról: „A helyesírásról” adott elő. Paál Elek a helyesírás terén egyik szaktekintélyünk, aki figyelemreméltó mozgalmat indított a helyesírás leegyszerűsítésére s ezen törekvése élénk visszhangot keltett mértékadó körökben is. Előadásából sokat tanultunk s bár száraz tárgyról beszél, mindvégig érdekes és tanulságos volt.

A jövő csütörtök esti (Márc. 21) előadók: Dr. Sólyom Miklós, Pál Gyula és Dr. Friedman Sándor lesznek.

Érdeklődőket szívesen lát az Otthon vezetősége.

A sikerek útján...

Bodor Pálma a zeneakadémia „tarka-estélyén.”

A budapesti zeneakadémián márc. 9-én zajlott le „Guthi tarka-estélye”, melyen a budapesti művészgárda nemessé tagjai, mint: Perczel Zita, Komlóssy Emma, Baló Elemér, Ráday László, Magyarország ezüstkoszorús énekművésze, Gábor G. László, a kir. színház v. tagja, Guthi László stb. stb. huszonnyolc kiforrott régi művész csoport között szerepelt Bodor Pálma is, aki csak a tavaly szerezte meg kitűnő sikerrel színművész-női oklevelét s most koloratúr énekművész-női kiképzés céljából tanul az E. Roszi Rosina hírneves énekiskolában.

Ezuttal subrett ének-és táncszámokat adott elő oly sikerrel, hogy a 28 szereplő nívós-művészgárda között is övé volt a legtöbb taps.

Itt említjük meg, hogy ma, márc. 16-án uiból szerepelni fog a budapesti „Vigadó” nagytermében, ahol csak nagy szabású előadásokat szoktak tartani. Reméljük, hogy itt is meg fogja állni helyét.

Vidám írások a néma hantok országából...

Régi magyar sírfeliratok

Erdélyi sírfeliratok.

I.

Itt e sírban pihen Orbán Balázs
Ki tavay nyáron
Behőt az Otba
Máig se tanálták meg.

II.

Eltávoztál tehát
Kelemen Borbála
Illatozzál mennyben
Mint a majoránna.

Keresztúri temetőben

Nekem Priscák Pálnak
Szomorú sors jűta
Herélt lovam hátán
Útolt meg a guta
Sirat feleségem és hét
Anyátlan árvám
Halandók titeket
Kíméljen meg járvány.

Hidvégi temetőben

Itt esett le Honkicsek Antal
A ház tetejéről
Az örökkévalóságba.

Gőczei temetőben

Itt nyugszik Beke János teste
Aki éltének napjaiban

A kocsmát leste
Sokat háborgatta őt a szpiritusz
Nyugtassa meg őt a Jézus Krisztus.

Bajomi temetőben

Itt nyugszik Balog Dóme
Agyon nyomta a malom köve
Es mire a követ levettek róla
Hóttan mászott ki alóla.

Ermellékről

Boldogan halt meg Balázsi Vince
Ivás közben rogyott rá a földes pirce.

Tokaji temetőben

Itt nyugszik az urban
Olajos Sebestyén
Nem mén paripa ment
Keresztül a testén
Hanem belefutadt a
Tisza közepibe
Így pusztult el szegény
Vízibetegségbe.

Ujvárosi temetőben

Átkozott sorsom volt
Nekem Mike Pálnak
Finánc meg a zsidó
Meg-meg egzekváltak
Itt e hantok alatt
Nincsen immár kamat.

Cluji temetőben

Bizony furcsa némely halál
Oyan mint a mólusmadár
Vala nevem Bodó Ferke

Elnézésből vertek fejbe
Mert hát akik nekem estek
Zöld Pestára leselkedtek
Leütének engem végül,
Így haltam meg szívességből.

Ramocsaházi temetőben

Itt nyugszik Gál Mátyás
A nagy kolerába érte utol a halál
Mikor a torony tetejéről leesett.

Hidasi temetőben

I.
Nőm teste nyugszik itten
En pedig otthon.

II.

Végrendelet szerint itt
Nyugszanak hárman
Toldi komám és mellette bor
Két butéliában.

Cságyonyi temetőben

Itt nyugszik Nagy Demeter
Volt ácsmester
Felmászott a ház tetejére
Onnan leesett a földre
Siratja felesége és három árvája
Minek mászott másnak a házára.

Dunántúli temetőből.

Tegnapelőtt péntek reggel
Szűcs Jóska arra ébredt fel,
Hogy halva fekszik az ágyon
Es nincs többé a világon.

Időjárásunk 1934 évben.

Miként egész Középeurópában, úgy nálunk is a sok évi átlagosnál melegebb időjárás volt az 1934 évben. Március, április, november, december hónapokban városunk és vidékünkön sokkal melegebb volt, mint szokott lenni. A többi hónap sem maradt alatta az átlagos hőmérsékleti viszonyoknak. Az 1933 dec. 8-án lehullott hó tartós volt, csak febr. 24—25 napjain kezdett olvadni. A föld 1933 nov. 29-től márc. 13-ig állandóan fagyos volt, tehát a tél tartós volt. Ettől kezdve rohamosan enyhült. A levegő hőmérséklete március 11-től még éjjel sem süllyedt fagypontra alá, de egyre emelkedett. Az évi középhőmérséklet 10.5°C volt (1933-ban 8.9° , 1932-ben 9.6°). A hőmérő fagypontra alatti maradt egész napot át januárban 11, februárban 12 és decemberben 3 összesen 26 napon át (1933-ban 38 napon, 1932-ben 52 napon). A hőmérséklet ingadozása havonként a következő:

MAXIMUM: (d. u. 3 órákor) jan. 1-én 7.2° , febr. 24-én 8.4° , márc. 22-én 20.4° , ápr. 26-án 29.2° , máj. 3-án 28.5° , jun. 6-án 27.8° , jul. 23-án 29.3° , aug. 5-én 31.9° , szept. 1-én 27.0° , okt. 6-án 24.1° , nov. 17-én 18.0° , dec. 16-án 13.7°C .

MINIMUM: (éjjel) jan. 24-én -18.4° , febr. 6-án -19.5° , márc. 7-én -7.3° , ápr. 2-án -3.2° , máj. 28-án 6.8° , jun. 1-én 5.2° , jul. 7-én 10.5° , aug. 19-én 11.1° , szept. 4-én 7.2° , okt. 28-án 2.1° , dec. 31-én -6.9°C .

KÖZÉPHŐMÉRSÉKLET havi átlaga: január -3.3° , febr. -4.0° , márc. 6.9° , ápr. 12.7° , máj. 16.6° , jun. 17.8° , jul. 19.2° , aug. 19.7° , szept. 16.3° , okt. 11.7° , nov. 7.5° , dec. 3.8°C .

FELHŐZET és SZÉLEK: Teljesen derült nap volt az év folyamán 111 (1933-ban 79) egész nap borult 51 (73) változó 202 (213) egész nap köd volt 1 napon át (1933-ban 0) ködös nap volt 28 (15).

Szélsőséges nap volt 105 (109) szeles 260 (256) Erős szél fújt márciusban 5 napon, májusban 6, júniusban 1, októberben 1, összesen 13 napon át (18). Ebből Nemere és Ojtoz szele 11, Dny irányú 2. Közepes erősségű szél fújt januárban 3, februárban 2, márciusban 2, áprilisban 8, májusban 3, júniusban 5, júliusban 6, augusztusban 8, szeptemberben 5, októberben 3, novemberben 1, decemberben 5, összesen 51 napon át (60) Év folyamán gyenge szél fújt 196 napon át (178).

A 260 szeles napon, naponta 3-szori feljegyzés szerint (reggel 8, d. u. 3, este 10 órákor) összesen 526 esetet figyeztünk meg. Ebből ÉK. 161 (30.6%), K. 16 (3.0%), DK. 46 (8.8%), D. 35 (6.6%), DNy. 132 (25.1%), Ny. 59 (11.2%), ENy. 43 (8.2%), É. 34 (6.5%) esetben. Szeles nap volt januárban 14, febr. 14, márc. 5, ápr. 4, máj. 1, jun. 4, jul. 9, aug. 8, szept. 14, okt. 15, nov. 10, dec. 7 napon át.

A LEGNYOMÁS városunkban 569 méter tengerszint feletti magasságban a következő havi átlagokat mutatja: január 706.6 febr. 704.5 , márc. 698.2 , ápr. 700.0 , máj. 700.3 , jun. 698.7 , jul. 693.9 , aug. 697.5 , szept. 701.8 , okt. 700.4 , nov. 703.9 , dec. 703.3 mm. Év folyamán legmagasabb volt a legnyomás jan. 25-én 718.7 mm., legalacsonyabb márc. 17-én 686.6 mm. Évi átlag 700.8 mm. (1933-ban 700.3 mm.)

A CSAPADEK MENNYISÉG évi összege 601.7 mm. (1933-ban 590.8 , 1932-ben 559.1 , 1931-ben 599.4 mm.) es pedig esett 100 napon, (119) havazott 35 napon (65) együtt 135 napon át (184) míg csapadék mentes (szaraz) nap volt 230. (181). A havonkénti csapadékmennyiség a következő: jan. 14.4 , febr. 29.7 , márc. 23 , ápr. 58.1 , máj. 80.3 , jun. 54.8 , jul. 89.2 , aug. 93.0 , szept. 109.0 , okt. 44.1 , nov. 16.5 , dec. 10.3 , összesen 601.7 mm. Jeges városunkban áprilisban 1, májusban 2 napon hullott záporral együttesen, de kárt nem okozott.

A ZIVATÁROS IDŐSZAK szokatlanul hosszú volt ez évben. Április 15-én érkezett az első és nov. 13-án volt az utolsó. Áprilisban nálunk ritkán fordult elő, novemberben pedig 37 év óta nem volt zivatar. E két időpont között volt 11 közeli, 22 távoli zivataros nap és 6 villogásos nap, (távoli, dörgés nélküli villámlás) összesen 39 nap (1933-ban 25) Nem volt zivatar jan. febr. márc. okt. és dec. hónapokban. Villámcsapás nem volt ez évben.

AZ ŐSZ hosszú és enyhe volt. A levegő hőmérséklete dec. 2-án szállt először fagypontra alá, de a talaj nov. 24 és 26-án éjjel már kissé meglágyott. De az állandó fagy csak dec. 29-én kezdődött. Huharmat [dér] okt. 20-tól kezdve gyakran volt, az első gyenge havazás pedig nov. 20-án történt, de azonnal el is olvadt. Novemberben 3 napon, decemberben 7 napon hullott kevés hó, de mindig csak rövid ideig tartott, úgy hogy év végéig nem borította állandó hótakaró a földet. Csak december utolsó 3 napjában kezdett téliesre fordulni az idő.

Felemlítendő még, hogy március 29-én este 10 óra 7 perckor ÉENy irányú földrengés volt városunkban észlelhető. Dr. D. O.

AZT KÉRDITEK.

Azt kérdeitek, miért fogyok
Miért vagyok, csak árnyéka magamnak?
Kérdezzétek, miért remeg
A falevél, ha eljön az alkonyat.
— Naphoz szokott gyenge teste
Összerezzen, — összeborzad, attól fél
Mi lesz akkor, ha beköszönt,
Hogyha eljön az örökös fagyos tél.
Azt kérdeitek, miért iszom,
Miért züllök zene mellett naphosszal?
Azt kérdeitek, miért sírok,
Miért hívok vissza letűnt árnyakat?
Nem sírok én vissza senkit, — semmitsem,
Csak egy régi, — egy rég meghalt
S mégis élő szerelmemet temetem.

Bpest, 1935.

OROS,

H I R E K.

Március

16

-1-9-3-5-

A halál mégis erősebb volt...

Ifjabb Neuman Ernő tragikus halála.

Megdöbbenéssel fogadtuk pénteken délelőtt a telefonértesítést, hogy ifj. Neuman Ernő joghallgató a Cuij-i klinikán elhunyt. Nehány héttel ezelőtt megírtuk a balesetét, melyet egy részeg bérkocsis okozott és bizakodással közöltük, hogy talán sikerül a fiatal életét megmenteni az életnek és az őt aggodásig szerető szüleinek. A gyógyulása szépen is haladt, azonban közben fellépett a tüdőgyulladás és a legyengült szervezet nem tudott megbirkózni a betegséggel: csütörtökön este 9 órákor a szív felmondotta a szolgálatot. Az örökre mosolygó kék szemek lezárultak s halála az Élet nagy kérdőjeleként fájdalmasan dobban bele az őt szerető szívekbe. Fiatal tehetséget, fiatal, életbe szökkenő, tölgyfának induló palántát bucsúztattunk, mikor beszámolunk a tragikus haláláról.

A holttestet szombaton d. u. hozták haza Cuij-ról és itthon a családi házban felravatalozva, márc. 17-én, vasárnap délután $1/2$ 4 órákor fogják öröknegyugalomra helyezni a Fejér család családi sírboltjába.

— Időjárás márc. 10—16-ig. Noha e héten csupán kedden volt borult nap, a többi napfényes, derült volt, az idő nem tudott felmelegedni. Leghidegebb márc. 16-ra virradólag -6.5°C , legmelegebb 13-án, szerdán d. u. 10.8°C volt. Heti átlag plusz 0.2°C volt csupán. Három nap fújt közepes erősségű ÉK szél, (Nemere), kedden, csütörtökön és pénteken. Szerdán és szombaton szélcsendes volt. Vasárnap, márc. 10-re virradó éjjel kevés hó hullt, a csapadékmérő 0.6 mm. mutatott. A többi nap száraz volt. A légsúlymérő állása egész héten magas, legkisebb 14-én, 704.8 mm., legmagasabb 10-én, 714.2 mm. Hétfőn és csütörtökön hóharmat is volt. A tajaj fagyos, még a déli órákban, napsütéses helyen is csak gyengén olvadt. Hótakaró nincs, kopár a mező, csak a hegyek fehérlenek.

— Közgyléssek. Ma, szombaton délután a Kaszói tartotta meg közgylését. Dr. I. Diénes Ödön lelkes megnyitó beszéde után dr. Varhelyi Ödön titkár tartalmas jelentése következett, majd a tisztviselők tettek meg jelentésüket. — Holnap, vasárnap d. e. $1/2$ 11 órákor a Menház tartja közgylését. — Az Általános Ipartestület márc. 24-én, vasárnap d. u. 2 órai kezdettel tartja közgylését, melynek meghívóját lapunkban már közöltük.

— Torna ünnepély. A helybeli állami leány és fiu gimnázium folyó hó 25-én este 8 órai kezdettel tartja torna és cserkész ünnepélyét a Vigadó nagyszínházban, amire az igazgatóság ez uton is meghívja az érdeklődőket.

— Egy cseh szlovákiai festőművész városunkban. Palugyay Zoltán, az ismert és jónévvű cseh-szlovákiai festőművész tegnap városunkba érkezett feleségével szüleinek, Gallotsik Vilmos és neje látogatására. Amint értesülünk, Palugyay több újabb festményét hozta magával és így alkalmuk lesz azoknak megtekinteni, akiket érdekel a festőművészet.

— Halálozások. Dávid Katinka f. hó 11-én 66 éves korában, egész életén keresztül türelemmel viselt betegségében csendesen elhunyt. Dávid Papi, ifj. Dávid Antal, dr. Dávid János és Dávid István Mihály testvérüket gyászolják az elhunytban, akinek a temetése márc. 13-án d. u. volt nagy részvétel mellett. — Nyujtói Jancsó Vince földbirtokos 62 éves korában Marcusan (Márkosfalva) meghalt. — Alungenin (Futásfalván) Pálbat Dénes birtokos 38, Turján Vollenos István 24 éves korában elhunytak.

— Nincs adókedvezmény. A pénzügyigazgatóság annak a közlésére kért fel a Diminiéta, Argus és Vestitorul hirieivel szemben, hogy nem felel meg a valóságnak az, hogy akik a hátrálékos adójukat rendezik, kedvezményben részesülnek, illetve haladé-

kat kapnak. Minden adózónak kötelessége e hó 31-ig az összes hátrálékos és esedékes adóját rendezni.

— Áprilisban is télkabát. Hankó Márton pécsei tanár szerint, akinek időjárás-feltűnést keltettek, áprilisban még télkabátban fogunk járni.

— Egy napon haltak meg a férj és feleség. Szekrény Imre földmives és felesége rövid betegeskedés után a napokban Ojduán elhunytak és az az érdekesség a halálukban, hogy mindketten egy napon hunytak el, délelőtt a férj, délután pedig a felesége. A férfi 58, az asszony 74 éves volt.

— Megtalálták az ellopott lovakat. Nehány héttel ezelőtt a kézdijárás több falujában vakmerő lókötők működtek és Ruseniből 2 lovat, Tinoasa-n (Sárfelváró) Babos Lajostól szintén 2 lovat hajtottak el. A csendőrség erélyes nyomozása után most sikerült Borosneu-mare község közelében a lovakat megtalálni. A lókötő cigányok éppen az erdőn keresztül vezető ut iránt érdeklődtek a juh pásztoroktól, amikor feltűntek a csendőrök és a tolvajok a lovakat hátrahagyva elmenekültek az erdőbe.

— Ügyvéd iroda megnyitás. Dr. Gyöngyössi István ügyvédi irodáját Alexandri utca 2 szám alatt (rég. Kovács-szer) megnyitotta.

— MUZEUMUNK a téli hónapokban vasárnap 2—4 óráig van nyitva és díjtalanul megtekinthető. A helyiség fűtve van.

Március 25

-én lesz az ÁLLAMI LEÁNY- és FIUGIMNÁZIUM

torna- és cserkész-ünnepélye.

Sport.

Nagy ping-pong verseny Braşov kerületi bajnokságért.

Március 17-én, vasárnap reggel 9 órai kezdettel a városháza dísztermében nagy ping-pong verseny lesz Braşov kerületi bajnokságáért.

A versenyben a következők vesznek részt: Braşovia, Ivria, Eucian (Braşov), Kolping (M. Ciuc), Klinger (Sft. Gheorghe), Amatör (Covasna), Mercur, Cecilia, KSE. (Targu-Săcuesc.)

A verseny után este 9 órákor a Vigadóban tea-estély.

Egy kis helyreigazítás.

Székely Imre ecetgyáros ur Gheorghe-niből levelet intézett szerkesztőségünkhöz, melyben a sajtótörvényre való hivatkozással helyreigazító cikkének közlését kéri az 1934 évi 44. számunkban a KSE — Gy.S.E. mérközéssel kapcsolatos kritikára vonatkozólag. Mivel itt nincs helye a sajtótörvényre való hivatkozásnak, a csöppet sem tárgyilagosságot két nem közölhetjük, azonban a sportbéli érdekekben szívesen tolmácsoljuk, hogy Székely urat személyében sérteni cikkírónak nem volt szándéka s amennyiben kritikájában talán erősebb kifejezést használt, arra okot nevezett intéző viselkedése szolgálta. Egyébként béke velünk!

Öngyilkos lett Szigeti Gy. Mózes óras.

Nagy részvételt keltett a városban Szigeti Gy. Mózes órásmester öngyilkossága. Az 56 éves iparosnak a ref. templom alatt volt órásműhelye, ami azonban nagyon gyengén ment. Ezelőtt két esztendővel kezességért közel százer lejt fizetett s ez is hozzájárult ahhoz, hogy a szerencsétlen ember elvesztette az életét. A sok összegyűlt baj keserítette el el annyira, hogy hétfőn délután az üzletzárás alatti időben a lakásán a fűtőkamrában felakasztotta magát. A felesége észrevette az öngyilkosságot és a sikoltozására berohant szomszédok levágták a kötelet és sikerült életre keltetni a szerencsétlen embert. Segíteni azonban nem lehetett rajta, a kötél olyan rombolást végzett a gégéjén, hogy pénteken délelőtt meghalt.

A temetése vasárnap délután lesz a ref. egyház szertartása szerint.

Meghívó.

A Clubul Sportiv Târgul-Săcuesc —
Tg.-Săcuesc-i Sport Egyesület évi
rendes közgyűlését

1935 év március hó 31-én, vasár-
nap délután 3, vagyis 15 órakor Târ-
gul-Săcuesc-en, az egyesület klubhelyi-
ségében (Str. Garej No. 6. I. emelet)
fogja megtartani, a melyre a tagokat
az alapszabályok 18. §-a értelmében
tisztelttel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT.

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kinevezése.
2. Tükári jelentés.
3. Gazda jelentése.
4. Szerktáros jelentése.
5. A Klub-ház építő bizottság jelentése.
6. Penztáros jelentése.
7. Ellenőrök jelentése.
8. Szakosztályvezetők jelentése.
9. Könyvtáros jelentése.
10. A folyó évi költségvetés megállapítása.
11. Az elnökségnek, tisztikarnak és a választmányi tagoknak a felmentvény megadása.
12. Elnök, tükár, valamint az összes választmányi tagok lemondása.
13. Korelnök megválasztása és a kandidáló bizottság kijelölése, azután az új tisztikar és választmányi tagok megválasztása.
14. Indítványok az alapszabályok 9 §-a értelmében.

A választmány

KÖZGAZDASÁG.

Az „Erdélyi Gazda” felhívása konyha-
kerti és olajmagvak termelésére.

Az Erdélyi Gazda c. gazdasági folyó-
irat, mely az Erdélyi Gazdasági Egylet hiva-
tatos lapja, két érdekes cikkben tárja fel a
gazdák válságos helyzetét.

A gazdasági kultúrnövények ára évek
óta oly alacsony, hogy a gazdálkodás ráfize-
téssel jár. Ez az oka a gazdák közönség nagy-
arányú eladósodásának is, ami a konverzió-
hoz vezetett. A mezőgazdasági terményárak
alacsony volta miatt a helyzet a konverzió
óta sem változott. Jobb apaállatokat, vető-
magvakat, gazdasági gépeket a gazdák ma
sem tudnak venni. Az Erdélyi Gazda a
gazdák közönség figyelmét az ipari, köztük az
olajmagvak és a konyhakerti magvak termel-
ésére hívja fel. Az olajmagvak közül az
elég biztos termést nyújtó lenre első sorban.
A konyhakerti magvak termelését pedig in-
dokolják a hihetetlen valuta vám és beho-
zatali nehézségek. Számos, a gazdák közönség
és földművelő nép széles rétegeit érdeklő
szakközleményt és gazdahírt közöl az Er-
délyi Gazda, melyet a EGE tagjai ingyen
kapják, tagsági illetmény fejében. Az EGE
tagjai pedig mindössze 60 leu egy évre, te-
hát oly minimális, hogy ezt a legszegényebb
kisgazda is könnyűszerrel megfizetheti. Az
EGE címe Cluj, Str. Andrei Muresan 10.

Sok a bor Erdélyben és kevés a vevő.

Évek óta regáti u. n. terrász borokkal
árasztják el a vendéglősök Erdélyt. Alig
van I. II. vagy III. osztályu vendéglő ma hol-
nap, ahova a nagykereskedői élelmesség
nem juttatta volna el ezt a direkt termő,
olcsó karakter, iz, illat és zamat anyag nél-
küli többé-kevésbé savanyu italt.

A regáti bort csak az eladó dicséri, a
fogasztó alacsonyabb ára miatt veszi. A
regáti borok litere 3—5 L., mert a miveltés,
permetezési költség a minimális vele, míg
az erdélyi borok mind amerikai alanyra ol-
tott, nemes fajták, amelyeknek miveltése és
védelme is nagy költséggel jár, minőségre
azonban összehasonlíthatatlanul jobbak a
regáti hig boroknál. Minthogy a regáti bo-
ron sokat lehet keresni, ezért inkább azzal
árasztja el ujabban a spekuláció Erdélyt.
Azért is rentabilisabb a regáti bor árulása,
mert hig, nincs ereje, szesztartalma nagyobb
mennyiség fogyasztását sem érzi meg az ivó,
míg az erdélyi borok erősek, tüzesek s ha-
tásra jóval erősebbek lévén magas szesz-
tartalmuk miatt, ezért mégis olcsóbbak s
csak látszatra olcsóbbak a regátiak.

Az erdélyi borvidékeken még jelenté-
keny eladó készletek vannak a termelők
pincéiben.

Háromszobás

lakást konyhával és külön udvarral
keresek azonnali
beköltözésre.

Bene József

3/1935 szám.

MEGHIVÓ.

A helybeli Kórház Egyesület az Erzsé-
bet árvaleány nevelő intézet igazgatósági
irodájában 1935 március 25 én délelőtt 11
órákor évi rendes

KÖZGYŰLÉST

tart, a melyre az egyesület tagjait tisztelet-
tel meghívom azzal a megjegyzással, hogy
ha ezen a gyűlésen a tagok az alapszabá-
lyok 18 §-ában meghatározott számban nem
jelennek meg, akkor a közgyűlés minden
ujabbi meghívó kibocsátása nélkül, 1935 már-
cius 30-án délután 4 órákor lesz megtar-
va a fennebb megjelölt helyen, a mely közgyű-
lés a megjelölt tagok számára való tekintet
nélkül fog határozni.

TÁRGYSOROZAT.

1. Elnöki megnyitó.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag felkérése.
3. Az 1934 évi zárszámadás megvizsgálása és a
vagyon feltár megállapítása.
4. Az 1935 évi költségvetés.
5. Indítványok.

Târgul Săcuesc, 1935 március 14 én.

Dr. Vargha Béla
igazgatósági elnök.

5 hold beltelek

a város legszebb helyén hol-
danként vagy parcellánként
házhelynek eladó

Értekezhetni Dr. Molnár Dénes ügyv. irodájában

Meghívó.

A Háromszék vármegyei „Erzsébet” ár-
valeány-nevelő intézetet fenntartó Egyesü-
let 1935 március hó 25-én, Gyümörcsoltó
Boldogasszony ünnepén d. e. 10 órákor az
intézet helyiségében évi rendes

Közgyűlést

tart, melyre az Egyesület alapító, rendes és
pártoló tagjait, valamint a szíves érdeklő-
dőket ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tg.-Săcuesc, 1935 március hó 14-én.

Dr. Vargha Béla

Balogh Katinka

kezelő biz. elnök.

igazgatónő.

TÁRGYSOROZAT:

- I. A közgyűlés megnyitása és az arról felveendő
jegyzőkönyv hitelesítésére három tag választása.
- II. Igazgatói jelentés az intézet 1934 évi működéséről.
- III. Számvizsgáló bizottság jelentése a zárószáma-
dások megvizsgálásáról, a vagyonmérleg megállapítása és
a felmentvények megadása.
- IV. Az 1935 évi költségvetésről.
- V. Gazdasági ügyek: földbérlet, javítások.
- VI. Indítványok.

Abban az esetben, ha ezen Közgyű-
lésre a tagok nem jelennek meg kellő
számban, úgy a Közgyűlést f. hó 30-án d.
u. 4. órákor fogjuk megtartani a tagok szá-
mára való tekintet nélkül.

Jó borért

keresse fel

BRAȘOVEAN JÁNOS korcsmáját

Elsőrendű, kifogástalan borok!

Mindenikhez hozzávaló borviz.

Házhoz jutányos árban

12, 14, és 16 lejért kapható.

Eladunk borvizes üvegeket darabon-
ként 5 lejért és borvizes ládákat.

NYILT-TÉR)

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetet mondunk mindazok
nak, akik édes testvérünk Dávid Katinka
temetésén résztvettek és azoknak is, akik
résztvételükkel hozzájárultak a temetéshez.

Testvéreim.

(Ezen rovat alatt közölték nem vállal felelősséget sem
szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

Keleti Ujságra és Ellenzékre

előfizetéseket felvesz a

KOVÁCS-hirlapiroda.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Presbíter. Lehangelő cikkét, mely a helybeli re-
formátus egyház közönség szomorú anyagi helyzetével fog-
lalkozik, nem közölhetjük elvi okokból. Megállapításai
érdekesek, azonban elfelejtett rámutatni a presbíterek
kötelességeire. Engedje meg, hogy néhány szemelvényt
közöljünk okulásul abból a jubileumi emlékkönyvből,
melyet az amerikai port-ambony-i „Kálvin János Magyar
Református Egyház” a napokban küldött szét.

Érdekes cikkek olvashatók e könyvben arról, ho-
gyan vélekednek idegenbe szakadt magyar testvéreink
a presbíterekről, akiknek ott Amerikában éppen olyan-
szerű missziói munkát kell végezniük, mint a mi reformá-
tus presbítereknek a Regátban.

Amerikai református testvéreink a jó presbíterség
feltételeit mindenekelőtt azon követelményekben látják,
melyeket Pál apostol állít a presbíterek elé:

Legyen először is „fedhetetlen” tisztaéletű.

A jó presbíter nem „akaratoss”, hallgat a jó tanácsra.
Egyetlen akaratoss presbíter elég ahhoz, hogy egy gyüleke-
zetet fejlődésében visszatartsa.

A jó presbíter „nem haragos” nem gerjed haragra
s nem fortyan fel minden semmisségre.

A jó presbíter nem „részeses”. A jó presbíter
„nem rut nyereszkedő”. Nincs szomorubb látvány, mint
szegény egyház gazdag tagokkal és jómodu presbíterekkel.
Akinek hasznosítás, kapzsiság, önzés, telhetetlenség van
szívében, nem ülhet a presbíterek tanácsában.

Az amerikai magyar református presbíter bátori-
tója és lelkesítője a lelkipásztornak is, ilyen a jó refor-
mátus Amerikában és ilyennek kellene bizony lenni
nánk is.

N. Z. Cluj. Talán beteg, hogy nem válaszolt, ha
így van a dolog, minél előbbi gyógyulást, Üdv.

Oros, Bpest. Hálásan köszönjük és „szerre” vez-
szük. A már egyszer beígért levél tőlünk is rövidesen
utrá kel. Székely testvéri köszöntés,

Mindenféle napilap

és

szépirodalmi hetilap

kapható a KOVÁCS-hirlapirodában.

A MOZI MŰSORA:

Március 16—17-én, szombaton és vasárnap este
fél 9 órákor, vasárnap délután fél 6 órákor

Marion

Stransky Otto világhírű zeneszerző operettje.

Március 20—21-én, szerdán és csütör-
töken este fél 9 órákor lesz

A tenger Istene

gyönyörű tengeri felvételek, ahol a benszű
löttek a buvárt a tenger Istenének nevezik.

Március 23—24-én, szombaton és va-
sárnap este fél 9 órákor, vasárnap d. u. fél
6 órákor kerül bemutatásra

Az urinő.

Izgalmas dráma 9 felvonásban.

Főszereplők: Irene Dunne, Lionel Atwill,
Philips Holmes, Una Merkel, Henry Gordon,
Jean Parker.

Mindig friss Híradó és előjáték.

!

Itt a tavasz és ön leteszi a sap-
káját, hogy kalap-
pal cserélje fel. Ha elegáns, finom KALA-
POT akar, akkor SZEREZZE BE Kovács
József kalapgyár Vasut-utcai üzletében, ahol
kalapok javítását is elvállalják.